

Guia docent

410204 - INI-TEC - Innovació Docent i Iniciació a la Recerca Educativa

Última modificació: 18/07/2025

Unitat responsable: Facultat d'Informàtica de Barcelona

Unitat que imparteix: 410 - ICE - Institut de Ciències de l'Educació.

Titulació: MÀSTER UNIVERSITARI EN FORMACIÓ DEL PROFESSORAT D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA I BATXILLERAT, FORMACIÓ PROFESSIONAL I ENSENYAMENT D'IDIOMES (Pla 2009). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2025

Crèdits ECTS: 6.0

Idiomes: Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: SILVIA ZURITA MON

Altres:

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

CEME11. Analitzar críticament l'acompliment de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant indicadors de qualitat.

CEME13. Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives i ser capaç de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació.

CEME10. Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de l'especialització cursada.

CEME12. Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de les matèries de l'especialització i plantejar alternatives i solucions.

Genèriques:

CG6. Aprenentatge autònom: detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

CG1. Emprenedoria i innovació: identificar els elements que caracteritzen l'organització d'un centre docent, relacionar la planificació de l'ensenyament-aprenentatge amb els resultats obtinguts i fer propostes de millora.

CG2. Sostenibilitat i compromís social: valorar la complexitat dels fenòmens socials típics de la societat del benestar i ser sensible a la realitat social (plural, diversa i multicultural), per a facilitar la inclusió de tot l'alumnat i transmetre un compromís ètic i del dret a la diferència.

METODOLOGIES DOCENTS

Classes expositives.

Activitats al campus virtual

Fòrums de debat.

Treball cooperatiu

Treball personal de l'alumnat

Estudi de casos i treball pràctic a l'aula

Mecanismes de vinculació de la teoria i treballs realitzats amb les sessions del Pràcticum/TFM

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

En acabar l'assignatura l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Comprendre què són la recerca i la innovació educativa, la relació entre ambdues i el paper que juguen en la millora de la pràctica docent.
- Identificar necessitats i problemes educatius reals a l'aula o al centre, especialment en l'àmbit de la tecnologia.
- Conèixer les principals propostes d'innovació educativa i els resultats de recerca més rellevants en l'actualitat.
- Analitzar i valorar innovacions educatives concretes amb criteri fonamentat, tenint en compte la seva utilitat i aplicabilitat en contextos diversos.
- Comunicar i argumentar els avantatges, les dificultats i les limitacions d'una proposta d'innovació, en relació amb la millora educativa que es persegueix.
- Utilitzar eines digitals en els processos de cerca, anàlisi i comunicació de propostes d'innovació i recerca educativa.

HORES TOTALS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup gran	16,0	10.67
Hores aprenentatge autònom	108,0	72.00
Hores grup petit	9,0	6.00
Hores activitats dirigides	17,0	11.33

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

Iniciació a la investigació educativa

Descripció:

Què és recerca educativa: procés general d'investigació.
Modalitats d'investigació i fiabilitat dels resultats publicats
Fonts de publicacions en recerca educativa
Translació dels resultats de recerca educativa a la pràctica d'aula

Activitats vinculades:

Generació de preguntes de recerca. Cerca bibliogràfica. Creació d'estats de l'art individuals i de grup

Dedicació: 5h

Grup gran/Teoria: 3h

Grup mitjà/Pràctiques: 2h

Innovació educativa

Descripció:

Concepte d'innovació educativa i relació amb la recerca
Necessitat d'innovació educativa
Com fer innovació educativa
Innovacions educatives actuals

Activitats vinculades:

Anàlisi d'exemples d'innovació educativa. Visualització de documental i debat posterior. Fira d'innovacions educatives

Dedicació: 10h

Grup gran/Teoria: 5h

Grup mitjà/Pràctiques: 5h

Tecnologia i innovació educativa

Descripció:

Impacte de les noves tecnològics en l'educació
Ús d'eines digitals

Activitats vinculades:

Creació del portfoli digital. Creació d'una aula virtual pròpia. Cerca de recursos per a la Fira

Dedicació: 7h 30m

Grup gran/Teoria: 3h 30m

Grup mitjà/Pràctiques: 4h

La millora a través de la pràctica professional: el model de pràctica reflexiva

Descripció:

La pràctica reflexiva com a model de desenvolupament professional
Cicles de pràctica reflexiva

Activitats vinculades:

Millora del propi portfoli. Elecció de la temàtica per a l'estat de l'art grupal

Dedicació: 3h 30m

Grup gran/Teoria: 1h 30m

Grup mitjà/Pràctiques: 2h

Comunicació de la innovació educativa

Descripció:

Comunicació de resultats en innovació i recerca educativa
Format de les publicacions d'articles i de pòsters

Activitats vinculades:

Treball en grup per a generar un estat de l'art d'una innovació escollida. Fira final de pòsters

Dedicació: 10h

Grup mitjà/Pràctiques: 5h

Grup petit/Laboratori: 5h

ACTIVITATS

CONEIXEMENTS PREVIS I OBJECTIUS

Descripció:

Creació del portfoli individual i generació de la primera plana d'objectius i presentació

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

Explicar quins és el plantejament de l'assignatura i els seus objectius d'aprenentatge

Reflexionar sobre la seva història i plantejament personal pel que fa a la innovació educativa i a la recerca

Lliurament:

Portfoli iniciat amb Google sites i pàgina de presentació inicial complerta

Dedicació: 1h 30m

Grup mitjà/Pràctiques: 1h 30m

CERCA D'INFORMACIÓ SOBRE UNA INNOVACIÓ EDUCATIVA I ESTAT DE L'ART

Descripció:

Cerca guiada d'articles sobre una pregunta de recerca educativa escollida per cada alumne, i iniciació d'un estat de l'art

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Generar una pregunta de recerca i distingir-la de preguntes no investigables
- Escollir una pregunta justificant el criteri utilitzat per a fer-ho
- Fer una cerca d'articles relacionats amb l'objectiu de la recerca
- Iniciar el procés d'extreure, endreçar i relacionar informació conduent a la redacció d'un estat de l'art
- Escollir amb criteri les eines digitals que es faran servir en el procés de creació d'un estat de l'art

Dedicació: 2h

Grup mitjà/Pràctiques: 2h

ANÀLISI DE CASOS

Descripció:

Anàlisi crític de casos reals o realistes d'innovació educativa

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Explicar quines condicions ha de complir un canvi introduït en un entorn acadèmic per a que sigui considerat una innovació educativa
- Conèixer quins són els principals riscos o errors comesos en entorns d'innovació educativa
- Aplicar els coneixements anteriors a l'anàlisi d'una proposta educativa

Dedicació: 1h 30m

Grup mitjà/Pràctiques: 1h 30m

VISUALITZACIÓ I DEBAT SOBRE UN DOCUMENTAL

Descripció:

Visualització i debat posterior sobre la pel·lícula "Most likely to succeed"

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Analitzar críticament una proposta d'innovació educativa
- Justificar el seu posicionament educatiu respecte a la innovació, distingint opinions i posicionaments personals de dades o resultats de recerca

Dedicació: 2h 30m

Grup gran/Teoria: 2h 30m

FIRA DE RECURSOS

Descripció:

Fira de recursos vinculats a diferents innovacions educatives cercats, valorats i presentats pel propi alumnat

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Fer una cerca de recursos educatius vinculats a una innovació educativa
- Triar amb criteri el més indicat per a compartir amb altres docents
- Generar el material necessari per a presentar el seu recurs a la Fira
- Fer una presentació oral informal en petit grup de la seva proposta

Lliurament:

Presentació oral i generació del material necessari per a la Fira

Dedicació: 2h 30m

Grup mitjà/Pràctiques: 2h 30m

CREACIÓ D'UNA AULA VIRTUAL

Descripció:

Creació d'una aula virtual a Moodle que incorpori elements d'innovació docent a una situació d'aprenentatge generada anteriorment

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Generar i gestionar una aula virtual Moodle com a docent
- Incorporar recursos i plantejaments d'innovació educativa cercat prèviament a una situació d'aprenentatge real
- Justificar els criteris amb que s'han incorporat la innovació

Lliurament:

Aula virtual completada

Translació al portfoli de l'activitat realitzada al Moodle

Dedicació: 2h 30m

Grup gran/Teoria: 2h 30m

COMUNICACIÓ DE LA INNOVACIÓ EDUCATIVA IMPLEMENTADA

Descripció:

Fira de pòsters com a activitat final de l'assignatura. Inclou una presentació del contingut del pòster per part de cada grup.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Resumir les principals conclusions de l'estat de l'art grupal en un format de pòster
- Justificar la importància, avantatges i riscos de la innovació proposada

Lliurament:

Pòster grupal i presentació oral

Dedicació: 2h 30m

Grup mitjà/Pràctiques: 2h 30m

SEGUIMENT I TANCAMENT DEL PORTFOLI DIGITAL

Descripció:

Seguiment del diari de sessions del portfoli i tancament del mateix

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Fer una curació dels materials més interessants que vagi trobant al llarg de l'assignatura
- Reflexionar sobre el seu procés d'aprenentatge
- Construir i justificar un criteri propi sobre la necessitat de la innovació educativa, els criteris per a aplicar-la i els riscos que cal valorar i tenir en compte
- Avaluar el grau d'assoliment dels objectius que tenia per a l'assignatura

Lliurament:

Portfoli finalitzat amb la curació de tota l'activitat realitzada al curs

Dedicació: 2h 30m

Grup mitjà/Pràctiques: 2h 30m

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Bàsicament, aquesta assignatura s'avaluarà amb avaluació continuada que valori l'adquisició de coneixements i la comprensió de conceptes, les habilitats i competències per a proposar innovacions educatives, així com la construcció d'un criteri propi argumentat i basat en la recerca educativa sobre el valor d'una proposta innovadora específica.

Les tasques que tindran una qualificació seran:

- La presentació de la feina grupal de l'estat de l'art sobre una innovació escollida.
- El Portafoli de l'estudiant i l'aula virtual de Moodle
- La participació activa a les sessions d'aula.

Es ponderarà la nota de la manera següent:

- Participació activa: 5% de la nota
- Avaluació continuada (portfoli): 25% de la nota
- Treball individual (Moodle): 25% de la nota
- Treball en grup (Estat de l'Art i pòster): 45% de la nota

En cas que la no assistència per raons justificades a un nombre important de sessions impedis fer aquesta avaluació continuada amb unes mínimes garanties, i sempre prèvia conversa i acord amb el professorat de l'assignatura, es podrà valorar la substitució de l'activitat del portfoli per un examen final amb un pes del 25% de la nota.

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

Desenvolupament en grup cooperatiu.

Presentació escrita de la memòria del projecte d'innovació desenvolupat. Defensa en públic del projecte d'innovació docent.

- No s'acceptaran treballs fora de termini.
- Es valorarà positivament la correcció ortogràfica, gramatical i semàntica, en la redacció dels treballs, així com la claredat expositiva.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- ANUIES. Innovación educativa [en línea]. México: ANUIES, 2003 [Consulta: 11/07/2023]. Disponible a: <http://publicaciones.anuiex.mx/revista/10/5/2/es/innovacion-educativa>.
- Bisquerra, R. (coord.). Metodología de la investigación educativa. Madrid: La Muralla, 2004. ISBN 8471337487.
- Blanco, R.; Messina, G. Estado del arte sobre las innovaciones educativas en América Latina. Santiago de Chile: Secretaría Ejecutiva del Convenio Andrés Bello, 2000. ISBN 9586980286.
- Cañal de León, P. La innovación educativa. Madrid: Akal, 2002. ISBN 9788446017554.
- Castañeda, L.; Adell, J. Entornos personales de aprendizaje: claves para el ecosistema educativo en red [en línea]. Alcoy: Marfil, 2013 [Consulta: 17/10/2013]. Disponible a: <http://www.edutec.es/sites/default/files/publicaciones/castanedadayadellibrople.pdf>. ISBN 978-84-268-1638-2.
- Calderón López-Velarde, J.R. "Innovación educativa y formación docente". Investigación Educativa. Revista de los Talleres Regionales de Investigación Educativa de la Universidad Pedagógica Nacional Región Centro-Norte. Año 1, núm. 1 (enero-junio 1999), p.38-46.
- Confederación Española de Centros de Enseñanza. Guía de autoevaluación: adaptada a centros docentes y/o de formación, versión PYME 2000. Madrid: Instituto de Técnicas Educativas de la CECE, 2000. ISBN 84-7994-033-6.
- Havelock, R.G.; Huberman, A.M. Innovación y problemas de la educación: teoría y realidad en los países en desarrollo [en línea]. Ginebra, Suiza: UNESCO-OIE, 1980 [Consulta: 04/05/2022]. Disponible a: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000136018>.
- Huberman, A.M. Cómo se realizan los cambios en la educación: una contribución al estudio de la innovación. París, Francia: UNESCO-OIE, 1973.
- Libedinski, M. La innovación en la enseñanza. Buenos Aires [etc.]: Paidós, 2001. ISBN 9501261328.
- Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Modelo europeo de excelencia: adaptado a los centros educativos del modelo de la Fundación Europea para la Gestión de Calidad: guía de autoevaluación y caso práctico [en línea]. Madrid: MECD, 2001 [Consulta: 23/03/2012]. Disponible a: <https://sede.educacion.gob.es/publiventa/detalle.action?cod=10211>. ISBN 84-369-3510-1.
- Morrish, I. Cambio e innovación en la enseñanza. Salamanca: Anaya, 1978. ISBN 842071321X.
- Parra, R. [et al.]. Innovación escolar y cambio social. Bogotá, Colombia: Fundación FES-FRB-COLCIENCIAS, 1997. ISBN 9589362303.
- Francesc, P.; Puig, I. Las reformas educativas: una perspectiva política y comparada. Barcelona: Paidós, 1999. ISBN 9788449307645.
- Perrenoud, P. Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar: profesionalización y razón pedagógica. Barcelona: Graó, 2004. ISBN 8478273239.
- Rivas Navarro, M. El comportamiento innovador en las instituciones escolares: niveles y factores de innovación educativa (Tesi doctoral) [en línea]. Madrid: Universidad Complutense, 1983 [Consulta: 08/04/2019]. Disponible a: <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/41896>.
- Sancho, J.M. [et al.]. Aprendiendo de las innovaciones en los centros: la perspectiva interpretativa de investigación aplicada a tres estudios de caso. Madrid: CIDE, 1993. ISBN 8439624452.

Complementària:

- Becker, H.S. "Problems of inference and proof in participant observation". American Sociological Review [en línea]. Núm. 69 (1958), p. 652-660 [Consulta: 08/04/2019]. Disponible a: <http://www.jstor.org/journals/00031224.html>.
- Gelman, A.; Nolan, D. Teaching statistics: a bag of tricks. Oxford: Oxford University Press, 2002. ISBN 0198572247.
- Montañó, J.J.; Palmer, A.; Palou, M. Les competències transversals a l'educació superior: una visió acadèmica. Palma: Universitat Illes Balears, 2008. ISBN 9788483840467.

RECURSOS

Enllaç web:

- Anastasi, J.; Cochrane, S. (2006) Are They too Old to Learn? Exploring the barriers to using Weblogs in Demystifying the Information Literacy Experience for Mature Age Undergraduate Students. Networked Learning Conference 2006. <http://www.networkedlearningconference.org.uk/past/nlc2006/abstracts/anastasi.htm>- Arnedo, F. (2005) Claves del éxito del Modelo EFQM en Educación. Aplicación del modelo EFQM en el colegio público Vuelo Madrid-Manila . http://www.larioja.org/npRioja/components/ged/tools/dlg/dlg_opendocument.jsp?Download=false&IdDoc=430536&IdGed=25264- Baumgartner, P. (2005) Cómo elegir una herramienta de gestión de contenido en función de un modelo de aprendizaje. Elearning Europe Directory 17 May 2005. <http://www.openeducationeuropa.eu/es/article/C%C3%B3mo-elegir-una-herramienta-de-gesti%C3%B3n-de-contenido-en-funci%C3%B3n-de-un-modelo-de-aprendizaje>- Lara, T. (2006). La utilidad de un blog académico. <http://www.tiscar.com/2006/09/14/la-utilidad-de-un-blog-academico/>- El modelo de excelencia en la EFQM y su aplicación para la mejora de la calidad de los centros educativos. Educación XXI [en línea]. Núm. 8 (2005), p. 35-66 [Consulta: 17/09/2010]. <http://www.uned.es/educacionXX1/pdfs/08-02.pdf>- Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Modelo europeo de excelencia: adaptación a los centros educativos del modelo de la Fundación Europea para la Gestión de Calidad. <https://sede.educacion.gob.es/publiventa/detalle.action?cod=10211>- Moreno Bayardo, M.G. (1995) Investigación e Innovación Educativa, Revista la Tarea Nº 7. <http://www.latarea.com.mx/articu/articu7/bayardo7.htm>- Naïr, P. (2008). Early Praise for 30 Strategies for Education Innovation. <http://www.fieldingnair.com/Publications/EdInnovationNair5.pdf>